

अथ पद्धतिः ॥

अथ दर्शपूर्णमासयोः पद्धतिर्लिख्यते ॥ कृताधानस्याधानानन्तरं प्रथमपौर्णमास्यां मातृपूजापूर्वकमाभ्युदयिकं श्राद्धम् · ततो मुख्यायामेव पौर्णमास्यां सद्योऽन्वारम्भणीयेष्टिः · तदनन्तरं पौर्णमासस्यारम्भः । समूहल्यग्न्यगारम् उपलिम्पल्यायतनान्यत्तंकुर्वतः इत्यापस्तम्बसूत्रे विशेषः · तत्र पूर्वमाहुवनीयखरे पञ्च भूसंस्काराः कर्तव्याः · तद्यथा दूर्भैः खरं प्राक्संस्थमुदकसंस्थं वा त्रिः परिसमुक्ष्य गोमयेन त्रिरूपलिप्य स्फ्येन प्रागायता उदकसंस्था उदगायताः प्राक्संस्था वा तिस्रो लेखाः खरप्रमाणाः कृत्वा अनामिकाङ्गुष्ठेन ताभ्यो लेखाभ्यः पांशूनुद्धृत्याद्विस्त्रिरभ्युक्षेत् · एवमेव दक्षिणाग्नेः खरे पञ्च भूसंस्काराः कार्याः । ततो गार्हपत्यादाहुवनीयस्योद्धरणम् · तत्र पौर्णमासेष्वर्थं गार्हपत्यादाहुवनीयमुद्धरामीति मनसि संकल्प्य गार्हपत्यात्कर्परेण ज्वलन्तमग्निं कर्परादिनादायाहुवनीयखरे प्राञ्चं स्थापयेत् · ततः पौर्णमासेष्वर्थं गार्हपत्यादक्षिणाग्निमाद्धरामीति संकल्प्य गार्हपत्यात्कर्परेणाग्निमादाय दक्षिणाग्नेः खरे स्थापयेत् ॥ अथाग्न्यन्वाधानमुच्यते । तत्र षट् समिधो हस्ते गृह्णीत्वा स्फ्यं सव्ये हस्ते धृत्वा ममाग्न्येति मन्त्रेणाहुवनीयः एकां समिधमादधाति ततस्तूष्णीं द्वितीयां समिधमादधाति · एवमेव गार्हपत्ये दक्षिणाग्नौ च द्वे-द्वे समिधावादधाति · एकोऽयं पक्षः । अथवा भूरित्येतावता मन्त्रेण प्रथमं गार्हपत्यः एकां समिधमादधाति तूष्णीं द्वितीयाम् · ततो भुवरिति दक्षिणाग्नावेकाम् तूष्णीं द्वितीयाम् · ततः स्वरित्याहुवनीयः एकाम् तूष्णीं द्वितीयाम् · अयं द्वितीयः पक्षः । अथवा तूष्णीमेव युगपत्समिद्धयं गार्हपत्ये तत आहुवनीये ततो दक्षिणाग्नाविति तृतीयः पक्षः । प्रयोगकाले सर्वत्र मन्त्रादौ ओंकारोच्चारणं कर्तव्यम् एतच्चाग्न्यन्वाधानपक्षेऽपि । यजमानस्य सपत्नीकस्य मांसमैथुनवर्जनसंकल्पः । केशश्मश्रुवपनं शिखां वर्जयित्वा · कर्कमते वपनस्य विकल्पः · भर्तृयज्ञमते वपनं नियमेन अशिखं वा सशिखं वेति विकल्पः · मानवे विशेषः केशश्मश्रू यजमानो वापयते दक्षिणोपक्रमान्केशान्सव्योपक्रमान्नखानध्यात्मकं कनिष्ठिकातः कारयते न कक्षौ पत्नी नखांश्च कारयीतेति । अपराह्णे पत्नीयजमानौ माषमांसलवणप्रातर्होष्यमाणद्रव्यव्यतिरिक्तं घृतसंयुक्तमल्प-